

ทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการกำหนด นโยบายโครงการคนละครึ่ง

The Attitude of The People to The Administration in Accordance with The Principles of Good Governance in The Formulation of The Project 50-50 Co-payment

พลอยไพลิน ตันเจริญพงศ์¹ นัทนิชา โชติพิทยานนท์²

Ploypirin Tonjaleanpong, Natnicha Chotpittayanon

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิชาการฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อนโยบายการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในการกำหนดนโยบายโครงการคนละครึ่ง บทความวิชาการนี้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่า นโยบายสาธารณะเป็นนโยบายที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน เช่น นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ การกำหนดนโยบายจำเป็นที่จะต้องพิจารณาควบคู่ไปกับหลักธรรมาภิบาล โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐบาล เอกชน และประชาชน เพื่อให้นโยบายมีความโปร่งใส ไม่ทุจริต และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลถึงความน่าเชื่อถือของรัฐบาล หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย 6 หลักการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนั้นบทความวิชาการฉบับนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำผลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

คำสำคัญ(Keywords): ทัศนคติของประชาชน; การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล; นโยบายโครงการคนละครึ่ง

Abstract

The purpose of this academic article is perceive the administration's policy of good governance in the context of project 50-50 co-payment. This academic paper

Received: 2023-04-07 **Revised:** 2023-06-29 **Accepted:** 2023-06-30

¹ คณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration, Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: gimjim2803@gmail.com

² คณะรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Master of Public Administration, Suan Sunandha Rajabhat University. e-mail: natnicha.ch@ssru.ac.th

investigates books, articles, and related research to demonstrate that public policy is a policy established by the government to address problems and meet the needs of the people, such as economic stimulus policies. Good governance must be considered alongside the formulation of policies by emphasizing participation from all sectors, including the government, the private sector, and the general public, the policy can be made transparent, anti-corruption, and traceable. This will impact the government's credibility. Six principles comprise good governance: the rule of law, morality, transparency, principles of participation, responsibility, and value principles. Therefore, this academic article will serve as a source of information for relevant agencies seeking to implement the study's findings. It is a guideline for work and development that is as much as possible in line with the demands of the people.

Keywords: the attitude of the people; good governance administration; formulation of the project 50-50 co-payment

บทนำ (Introduction)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค covid-19 ในประเทศไทยตั้งแต่ปลายพ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบันนี้ ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และเศรษฐกิจเป็นวงกว้าง เนื่องจากมาตรการการควบคุมโรค ไม่ว่าจะเป็นการลดการเดินทางเข้าออกพื้นที่ การปิดสนามบิน มาตรการการเว้นระยะห่างระหว่างบุคคล การปิดสถานบริการ สถานบันเทิง เป็นต้น ส่งผลให้เศรษฐกิจหยุดชะงัก ซึ่งธุรกิจที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ร้านอาหารและภัตตาคาร โรงแรม สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ รวมถึงการผลิตในอุตสาหกรรม ซึ่งมีธุรกิจจำนวนมากที่ต้องปิดกิจการ แม้ว่าในปัจจุบันมาตรการต่างๆ ได้มีการผ่อนปรนมากขึ้น แต่ความเป็นอยู่ของประชาชนยังได้รับผลกระทบอยู่ไม่น้อย (วิกานดา วรณวิเศษ, 2564) ดังนั้นรัฐบาลจึงมีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจหลายโครงการ ได้แก่ โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการชิมช้อปใช้ โครงการคนละครึ่ง โครงการช้อปดีมีคืน โครงการเราไม่ทิ้งกัน โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการเราชนะ และโครงการม.33 เรารักกัน

นโยบายโครงการคนละครึ่ง มีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศ ลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชน และช่วยเพิ่มสภาพคล่องให้ร้านค้ารายย่อย เป็นการสนับสนุนเศรษฐกิจฐานรากและฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทยในองครวม โดยรัฐบาลจะช่วยออกค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าทั่วไปให้กับประชาชนร้อยละ 50 ไม่เกินวันละ 150 บาท หรือ 800 บาท ตลอดโครงการ ปัจจุบันโครงการคนละครึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 เฟส โดยยังคงมีมาตรการและเป้าหมายเดิมในการช่วยลดภาระให้กับประชาชน นอกจากนี้ในประเทศอังกฤษก็มีแนวคิดกระตุ้นเศรษฐกิจในลักษณะเดียวกับโครงการคนละครึ่ง โดยใช้ชื่อว่า Eat Out to Help Out Scheme ซึ่ง

รัฐบาลได้ให้ส่วนลดร้อยละ 50 สำหรับอาหารหรือเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ สำหรับค่าอาหารที่รับประทานที่ร้าน (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2563)

นโยบายสาธารณะ (Public Policy) เป็นแนวทางที่รัฐบาล หรือสถาบันกำหนดขึ้น และอาจทำออกมาในรูปแบบโครงการ แผนการ เพื่อเป็นหนทางซึ่งทำให้เกิดการปฏิบัติต่างๆ ที่สอดคล้องกับแนวทางที่ตั้งใจไว้เพื่อแก้ปัญหา หรือตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ขึ้นอยู่กับว่าอยากให้เกิดขึ้นและมีผลต่อกลุ่มเป้าหมายใดบ้าง โดยนโยบายสาธารณะมักจะปรากฏตามการหาเสียงเลือกตั้ง การแถลงนโยบายของรัฐบาลที่เหมือนเป็นการแจ้งให้ประชาชนทราบว่า รัฐบาลมีแนวทางจัดการประเด็นต่างๆ อย่างไร (พินารา อินตะประเสริฐ 2564) ศุภชัย ยาวะประภา (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นระดับใดในหน่วยงานใด ล้วนกำเนิดมาจากความคิดอันเป็นกรอบนำทางว่าควรจะทำอะไรเมื่อใด ที่ไหน โดยใคร และอย่างไร เมื่อไม่มีแนวโน้มที่ชัดเจนในการลงมือทำ ก็ไม่สามารถกำหนดความคิดขึ้นมาได้ เมื่อมีความชัดเจนจึงจะสามารถวางแผนและลงมือทำได้ แล้วจึงพัฒนายิ่งขึ้นเพื่อให้รัฐบาลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ Datye & Mishra (1984) ได้ให้ความหมายของนโยบายสาธารณะไว้ว่า การที่รัฐปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ โดยหากเมื่อรัฐปฏิบัติจะรวมการปฏิบัติทุกอย่างของรัฐ ส่วนสิ่งที่รัฐไม่ปฏิบัติถือว่าเป็นนโยบายสาธารณะด้วยเหมือนกัน เช่น เมื่อรัฐบาลบางประเทศยกเลิกการอุดหนุนภาษีน้ำมัน ก็เท่ากับว่ารัฐบาลประเทศนั้นไม่จ่ายเงินอุดหนุนภาษีน้ำมันอีกต่อไป ประชาชนในประเทศจะต้องเป็นผู้จ่ายภาษีน้ำมันเองทั้งหมด

ซึ่งนโยบายสาธารณะมีความสำคัญ ดังนี้ ฝ่ายรัฐบาล ถ้านโยบายที่รัฐบาลกำหนดขึ้นสอดคล้องตามความต้องการของประชาชนจะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือและเป็นที่นิยมชมชอบ ในส่วนของข้าราชการ ถ้านโยบายเป็นรูปธรรมหรือเฉพาะเจาะจงปฏิบัติได้และสามารถวัดผลได้ก็จะช่วยให้ข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงาน และวัตถุประสงค์ได้ง่าย และฝ่ายประชาชน นโยบายของพรรคการเมืองทำให้ประชาชนสามารถตัดสินใจเลือกผู้สมัคร/พรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น หนึ่งในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะคือการประเมินผลนโยบายว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนมากน้อยเพียงใด โดยนโยบายสาธารณะมี 7 ประเภท ดังนี้

1. นโยบายมุ่งเน้นขอบเขตเฉพาะด้าน และนโยบายที่มุ่งเน้นสถาบันกำหนดนโยบาย

1.1 นโยบายมุ่งเน้นขอบเขตเฉพาะด้าน เช่น นโยบายด้านการเมือง นโยบายด้านการบริหาร นโยบายด้านเศรษฐกิจ นโยบายด้านสังคม

1.2 นโยบายมุ่งเน้นสถาบันที่กำหนดนโยบาย สถาบันนิติบัญญัติ สถาบันบริหาร สถาบันตุลาการ

2. นโยบายมุ่งเน้นเนื้อหาสาระและนโยบายมุ่งเน้นขั้นตอนการปฏิบัติ

2.1 นโยบายมุ่งเน้นสาระ หมายถึง รัฐบาลมีประสงค์ที่จะทำอะไร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน สิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์หรือต้นทุนต่อประชาชน

หรืออาจทำให้ประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้เปรียบหรือเสียเปรียบ เช่น นโยบายการสร้างทางด่วนในเขตกรุงเทพหรือปริมณฑล นโยบายสร้างเขื่อนขนาดใหญ่ เป็นต้น

2.2 นโยบายมุ่งเน้นขั้นตอนการปฏิบัติ ลักษณะ จะเกี่ยวข้องกับวิธีการดำเนินนโยบายว่าจะดำเนินการอย่างไร และใครเป็นผู้ดำเนินการดังนั้นนโยบายนี้จะครอบคลุมองค์ประกอบที่จะต้องรับผิดชอบการบังคับใช้นโยบาย เช่น นโยบายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม โดยมีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

3. นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมโดยรัฐและนโยบายมุ่งเน้นการควบคุมตนเอง

3.1 นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมโดยรัฐ ลักษณะนโยบายประเภทนี้มุ่งเน้นกำหนดข้อจำกัดเกี่ยวกับพฤติกรรมของปัจเจก บุคคลซึ่งเป็นการลดเสรีภาพหรือการใช้ดุลยพินิจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของผู้ถูกควบคุม เช่น นโยบายควบคุมอาวุธปืน วัตถุระเบิด นโยบายควบคุมการพนัน นโยบายลดอุบัติเหตุจากการขับขีรถจักรยานยนต์

3.2 นโยบายมุ่งเน้นการควบคุมกำกับตนเอง มีลักษณะคล้ายคลึงกับนโยบายเน้นการควบคุมโดยรัฐ แต่แตกต่างกันคือ มีลักษณะของการส่งเสริม การป้องกันผลประโยชน์ และความรับผิดชอบต่อกลุ่มตน เช่น พ.ร.บ. วิชาชีพเภสัชกรรม พ.ร.บ. ทนายความ

4. นโยบายมุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ และนโยบายมุ่งเน้นการกระจายความเป็นธรรม

4.1 นโยบายมุ่งเน้นการกระจายผลประโยชน์ การจำแนกโดยการใช้เกณฑ์การรับผลประโยชน์จากนโยบายของรัฐ เป็นนโยบายเกี่ยวกับการจัดสรรบริการหรือผลประโยชน์ให้กับประชาชนบางส่วนอย่างเฉพาะเจาะจง ซึ่งผู้รับผลประโยชน์อาจเป็น ปัจเจกบุคคล กลุ่มคน องค์กร เช่น นโยบายการแก้ปัญหาธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

4.2 นโยบายมุ่งเน้นการกระจายความเป็นธรรม เป็นความพยายามของรัฐที่จะจัดสรรความมั่นคง รายได้ ทรัพย์สินและสิทธิต่างๆ ให้แก่ประชาชนอย่างเป็นธรรม เช่น นโยบายการจัดตั้งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

5. นโยบายมุ่งเน้นเชิงวัตถุ และนโยบายมุ่งเน้นเชิงสัญลักษณ์

5.1 นโยบายมุ่งเน้นเชิงวัตถุ เกิดขึ้นเพื่อก่อให้เกิดการจัดหาทรัพยากรหรืออำนาจที่จะให้ประโยชน์แก่บุคคล กลุ่มต่างๆ เช่น นโยบายช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย นโยบายปรับปรุงชุมชนแออัด

5.2 นโยบายมุ่งเน้นเชิงสัญลักษณ์ เป็นลักษณะของนโยบายที่ตรงกันข้ามกับนโยบายมุ่งเน้นเชิงวัตถุคือ เป็นนโยบายที่มุ่งเน้นเสริมสร้างคุณค่าทางจิตใจให้แก่ประชาชน เช่น นโยบายรณรงค์รักษาสิ่งแวดล้อม นโยบายส่งเสริมเอกลักษณ์ไทย

6. นโยบายมุ่งเน้นลักษณะเสรีนิยมและนโยบายมุ่งเน้นลักษณะอนุรักษนิยม

6.1 นโยบายมุ่งเน้นลักษณะเสรีนิยม เป็นนโยบายที่เกิดจากการผลักดันของกลุ่มความคิดก้าวหน้าที่ต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมสมัยใหม่ที่

มุ่งเน้นความเสมอภาค เช่น นโยบายการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ นโยบายการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น

6.2 นโยบายมุ่งเน้นลักษณะอนุรักษ์นิยม แนวความคิดกลุ่มนี้จะอยู่ในกลุ่มชนชั้นของสังคมกลุ่มความคิดเหล่านี้จะเห็นว่า สิ่งที่ดีตรงอยู่นั้นคืออยู่แล้วทำการเปลี่ยนแปลงแก้ไขควรทำแบบค่อยเป็นค่อยไป รักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เช่น นโยบายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจเพื่อผูกขาดการผลิตสินค้าและบริการ

7. นโยบายมุ่งเน้นลักษณะสินค้าสาธารณะ และนโยบายมุ่งเน้นลักษณะสินค้าเอกชน

7.1 นโยบายมุ่งเน้นลักษณะสินค้าสาธารณะ คือ การกำหนดสินค้าที่ไม่สามารถแยกกลุ่มผู้รับผลประโยชน์ออกจากนโยบายได้ เมื่อรัฐจัดสรรสินค้านั้นแล้วประโยชน์จะตกอยู่กับประชาชนทุกคนไม่จำกัดบุคคล กลุ่ม เช่น นโยบายป้องกันประเทศ นโยบายควบคุมจราจร

7.2 นโยบายมุ่งเน้นลักษณะสินค้าเอกชน สินค้าเอกชนสามารถแยกกลุ่มผู้รับผลประโยชน์ออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ได้และสามารถเก็บค่าใช้จ่ายอันเนื่องจากผู้ได้รับผลประโยชน์ได้โดยตรง เช่น การเก็บขยะของเทศบาล (สุปราณี เพชรน้อย, 2553)

การประเมินผลนโยบาย (Policy Evaluation) เป็นการวัดระดับความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายหรือโครงการ ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าและปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายไปใช้ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงนโยบายหรือโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ จุดมุ่งหมายของการประเมินผลโครงการมี ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนหรือยกเลิกการประเมินผลเป็นตัวชี้วัดในการกำหนดว่าโครงการนั้นๆ ควรถูกยกเลิกหรือควรให้การสนับสนุนโครงการให้ดำเนินต่อไป รวมไปถึงอาจจะมีโครงการอื่นต่อยอดโครงการใหม่ๆ ที่ยังเป็นเพียงแผนร่างซึ่งอาจจะไม่ประสบความสำเร็จหรือผิดพลาดได้ง่าย เมื่อโครงการผิดพลาดหรือไม่ประสบความสำเร็จ ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้บริหารไร้ความสามารถทั้งหมด ดังนั้น หากประเมินโครงการแล้วเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ก็ควรให้การสนับสนุนโครงการต่อ แต่หากประเมินผลแล้วไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ควรยกเลิก

2. เพื่อทราบถึงความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามโครงการว่าเป็นไปตามที่กำหนดไว้ วัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้

3. เพื่อปรับปรุงงาน หากการนำโครงการไปปฏิบัติแล้วพบว่าบางโครงการไม่ได้เสียทั้งหมด แต่ก็ไม่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกข้อ ควรนำโครงการนั้นมาปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยพิจารณาว่าโครงการนั้นบกพร่องเรื่องใด

4. เพื่อศึกษาทางเลือก โดยปกติในการนำโครงการไปปฏิบัตินั้นผู้บริหารโครงการจะพยายามแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุด จากทางเลือกอย่างน้อย 2 ทางเลือก ดังนั้นการประเมินผลจะเป็นการเปรียบเทียบทางเลือกก่อนที่จะตัดสินใจเลือกทางเลือกใดปฏิบัติ เพื่อลดความเสี่ยงให้น้อยที่สุด

5. เพื่อขยายในการนำโครงการไปปฏิบัติ ถ้าไม่มีการติดตามและประเมินโครงการอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้ไม่ทราบถึงความสำเร็จของโครงการ แต่หากมีการประเมินโครงการอย่าง

สม่ำเสมอ ผลปรากฏว่าโครงการนั้นบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ ก็ควรขยายผลโครงการนั้นต่อไปแต่การขยายผลนั้นมิได้หมายความว่าขยายไปได้ทุกพื้นที่การขยายผลต้องคำนึงถึงมิติของประชากร เวลา สถานที่ สถานการณ์ต่างๆ ทักษะที่มีรากฐานมากจากระบบความเชื่อ และระบบความเชื่อถูกเลือกโดยความคิดเชิงตรรกะ ดังนั้นจึงเป็นไปได้ที่เราจะตัดสินใจอย่างมีสติเพื่อเปลี่ยนแปลง จิตใจของเราสามารถควบคุมสิ่งที่เราเชื่อได้อย่างสมบูรณ์ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2542) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งผู้บริโภครู้จักจากประสบการณ์ในอดีต โดยใช้เป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิดและพฤติกรรม นักการตลาดนิยมใช้ในการโฆษณาเพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ เสริมแรงและ (หรือ) เปลี่ยนทัศนคติ นอกจากนี้ Schiffman & Kanuk (1994) ยังได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า คือ การเรียนรู้ด้วยความโน้มเอียงเพื่อให้เกิดการกระทำที่เป็นไปตามที่ต้องการหรือไม่ต้องการ ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรืออาจหมายถึงการที่บุคคลกระทำการแสดงออกมาให้เห็นว่ามีความเอนเอียง พึงใจหรือไม่ พึงใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ชื่อผลิตภัณฑ์ สัญลักษณ์ผลิตภัณฑ์ บุคลากร เป็นต้น เนื่องจากเป็นผลของกระบวนการทางจิตวิทยา จึงไม่สามารถตัดสินได้โดยตรง แต่ต้องอาศัยการแสดงออกของบุคคล Gibson (2000) ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นแนวโน้มการเรียนรู้ที่ประเมินสิ่งต่างๆ ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งอาจรวมถึงการประเมินบุคคล ประเด็น วัตถุ หรือเหตุการณ์ การประเมินดังกล่าวมักจะเป็นทางบวกหรือทางลบ แต่บางครั้งก็ไม่แน่นอนเช่นกัน มีลักษณะที่แตกต่างกันหลายอย่างที่ประกอบกันเป็นทัศนคติ ทัศนคติ 3 องค์ประกอบ มีดังนี้

1. ความรู้สึก (Affective) องค์ประกอบด้านอารมณ์หรือความรู้สึก คือวัตถุ บุคคล ปัญหา หรือเหตุการณ์ทำให้คุณรู้สึกอย่างไร

2. ความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive) องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจของทัศนคติจะประกอบด้วยความเชื่อ ความคิด และคุณลักษณะที่เราจะเชื่อมโยงกับวัตถุ เป็นส่วนความคิดเห็นหรือความเชื่อของทัศนคติ หมายถึงส่วนหนึ่งของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความรู้ทั่วไปของบุคคล โดยทั่วไปแล้วสิ่งเหล่านี้จะปรากฏให้เห็นโดยทั่วไปหรือเหมารวม เช่น เด็กทุกคนน่ารัก การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นต้น

3. พฤติกรรม (Behavioral) องค์ประกอบด้านความรู้ พฤติกรรมของทัศนคติ หมายถึงองค์ประกอบพฤติกรรมของทัศนคติประกอบด้วยแนวโน้มบุคคลที่จะประพฤติตนในลักษณะเฉพาะต่อวัตถุ หมายถึงส่วนหนึ่งของทัศนคติที่สะท้อนถึงความตั้งใจของบุคคลในระยะสั้นหรือยาว เช่น ทัศนคติเชิงพฤติกรรม

ประเภทของทัศนคติ Walter (1978) ได้กล่าวว่า สามารถแบ่งประเภททัศนคติได้ทั้งหมด 5 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อ คือ สิ่งที่ยอมรับ ถือว่าเป็นความจริง หรือถือเป็นความคิดเห็น ความเชื่อคือสิ่งที่เราเชื่อว่าเป็นความจริงโดยไม่คำนึงถึงหลักฐาน เป็นข้อสันนิษฐานที่เราตั้งขึ้นเกี่ยวกับโลก มีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรม และทัศนคติของเราในรูปแบบที่สำคัญ

2. ความคิดเห็น คือ ความโน้มเอียงที่ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของความแน่นอนซึ่งความคิดเห็นนั้นอาจเป็นข้อเท็จจริงบางอย่างก็ได้ แต่ข้อเท็จจริงนั้นเป็นเพียงข้อสรุปของคำแนะนำที่ผู้บริโภคแสดงออก ความคิดเห็นมักจะเกี่ยวข้องกับคำถามในปัจจุบันและง่ายที่จะเปลี่ยนแปลง

3. ความรู้สึก คือ แนวโน้มเอียงซึ่งมีพื้นฐานมาจากอารมณ์ โดยธรรมชาติ โดยอารมณ์สามารถมีลักษณะถาวรและมีสมมติฐานลึกแต่ความรู้สึกไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่สนับสนุนโดยข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง

4. ความโอนเอียง คือ รูปแบบบางส่วนของทัศนคติเมื่อผู้บริโภคอยู่ในสถานะที่ตัดสินใจไม่ได้

5. ความมีอคติ คือ ความเชื่อทางจิตใจที่ทำให้เกิดอคติหรือความเสียหายในทางตรงกันข้ามกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ผู้บริโภคอาจมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นหรือความเชื่อที่เป็นอคติก็ได้

โครงการคนละครึ่ง เป็นหนึ่งในนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจระดับฐานราก โดยการลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในส่วนของการค่าอาหาร เครื่องดื่ม และสินค้าทั่วไป ยกเว้นสลากกินแบ่ง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ และบริการต่างๆ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มอุปสงค์การบริโภคภายในประเทศ ส่งผลให้ผู้ประกอบการรายย่อย โดยเฉพาะกลุ่มหาบเร่ แผงลอย ให้มีรายได้จากการขายสินค้า ในโครงการนี้รัฐบาลได้เข้ามาดำเนินการอุดหนุนการใช้จ่ายใช้สอย ในลักษณะ Co-pay หรือร่วมจ่าย รัฐบาลจะช่วยจ่ายร้อยละ 50 ของมูลค่าสินค้าในขณะที่ผู้ได้รับสิทธิจ่ายเพิ่มอีกร้อยละ 50 โดยสามารถใช้สิทธิ์ผ่านแอปพลิเคชัน ไม่เกินวันละ 150 บาท หรือ 800 บาท ตลอดโครงการ ระยะเวลาการดำเนินในเฟสที่ 1 อยู่ในช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2563 เฟสที่ 2 ช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2564 เฟสที่ 3 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2564 เฟสที่ 4 เดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2565 และเฟสที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม 2565 การดำเนินการโครงการตั้งแต่เฟสที่ 1 จนถึงปัจจุบันใช้เงินไปแล้ว 234,500 ล้านบาท ข้อกำหนดของโครงการนี้ คือ ประชาชนผู้มีสัญชาติไทย มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีบัตรประจำตัวประชาชน ลงทะเบียนผ่านเว็บไซต์จำนวนไม่เกิน 10 ล้านคน โดยผู้ได้รับสิทธิ์ต้องยืนยันตัวตนผ่าน g-Wallet แอปพลิเคชัน “เป๋าตัง” อีกขั้นตอนหนึ่งจึงจะสามารถใช้จ่ายกับร้านที่ติดตั้งแอปพลิเคชัน “ถุงเงิน” ที่เข้าร่วมโครงการเพื่อรับสิทธิ์ กระทรวงการคลังคาดหวังว่าโครงการนี้จะเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐและโครงการคนละครึ่ง จะช่วยลดค่าครองชีพให้แก่ประชาชนที่มีรายได้น้อย และรักษากำลังซื้อในระบบเศรษฐกิจ จากการเติมเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ 81,000 ล้านบาท ครอบคลุมประชาชน 24 ล้านคน นายพรชัย ฐีระเวช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ในฐานะโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ เปิดเผยว่าโครงการคนละครึ่ง มีผลการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับ ดีมาก (A) โดยทำการประเมินด้วยแบบจำลองทางสถิติ ประกอบกับเกณฑ์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความสอดคล้องและความเชื่อมโยง ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านผลกระทบ และด้านความยั่งยืน (PPTV Online, 2565)

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการบริการแนวใหม่ เป็นหลักการทำงานซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้ว จะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ โดยถวิล มาตรเสียม (2544 : 12) ได้

ให้ความหมายไว้ว่า ธรรมนูญฉบับนี้ทำหน้าที่เป็นระบบ เป็นทิศทาง และเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นขอบเขตการทำงานที่สัมพันธ์กันระหว่างภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และภาคการเมือง โดยมุ่งเน้นที่จะให้ทุกภาคส่วนมีความร่วมมือกันอย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปโดยตลอด เพื่อให้สามารถกระจายความเท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม มีความมั่นคง มีรากฐาน มีวิธีดำเนินการที่ถูกต้องเหมาะสม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะนำพาประเทศให้เจริญอย่างมั่นคง อาจจะมีการเรียกที่แตกต่างกันออกไป เช่น ธรรมนูญ ธรรมนูญ รัฐธรรมนูญ สหประชาชาติ การปกครองที่ดี การบริหารจัดการที่ดี นอกจากนี้ปัญญา ฉายะจินตวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล (2544) ยังได้ให้ความหมายไว้ว่าธรรมนูญ หมายถึง กระบวนการทั้งหมดของการปกครอง สถาบันกระบวนการ และแนวทางปฏิบัติซึ่งประเด็นที่เป็นข้อกังวลร่วมกันได้รับการตัดสินใจและควบคุม โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีการฟังการอาศัยกันนำไปสู่การเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ทำให้สังคมเป็นไปอย่างปกติสุข อำนาจถูกใช้ในการส่งเสริมประเทศให้เจริญก้าวหน้า การส่งเสริมให้เกิดการสร้างธรรมนูญนั้น มาจากความร่วมมือของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาสังคม โดยบทบาทหน้าที่ของรัฐที่สำคัญ คือ รัฐในขอบเขตการบริการของรัฐแก่ประชาชน การปฏิรูปธรรมนูญทำให้สิทธิมนุษยชนก้าวหน้าขึ้นเมื่อปรับปรุงขีดความสามารถของรัฐในการปฏิบัติตามความรับผิดชอบในการจัดหาสินค้าสาธารณะซึ่งจำเป็นต่อการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนหลายประการ เช่น สิทธิในการศึกษา สุขภาพและอาหาร ความคิดริเริ่มในการปฏิรูปอาจรวมถึงกลไกของความรับผิดชอบและความโปร่งใส เครื่องมือนโยบายที่ละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรม เพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงบริการและยอมรับได้ และเส้นทางสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ ภาครัฐที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ ความถูกต้องตามกฎหมาย การเข้าถึงความรู้ ข้อมูลและการศึกษา การเพิ่มอำนาจทางการเมืองของประชาชน ความเสมอภาค ความยั่งยืน ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมที่ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ส่วนบทบาทของภาคเอกชนและบทบาทของประชาสังคม ที่มีต่อการสร้างธรรมนูญ คือการรวมตัวกันของสาธารณชนในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ โดยรัฐควรมีการหามาตรการที่จะกระตุ้นให้เกิดเป็นต้นหลักการพื้นฐานของธรรมนูญในองค์กรตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย 6 หลักการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ รวมถึงการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม การไม่เอาแต่ตนพอใจ การเคารพสิทธิของผู้อื่น

2. หลักคุณธรรม (Morality) คือการปฏิบัติตนอยู่ในความถูกต้องดีงาม สอดคล้องกับระเบียบ แบบแผน กฎหมาย ปฏิบัติตนอย่างสุจริต ถือเอาความสัตย์เป็นกรอบการกระทำ โดยรวมทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกภายนอกหรือภายในความคิด เมื่อนำมาใช้กับธุรกิจ จะต้องมีการจริยธรรม เช่น ไม่หลอกลวง ไม่โกหกผู้บริโภค ไม่จำหน่ายสินค้าผิดกฎหมาย ให้บริการอย่างเท่าเทียม ไม่เอารัดเอาเปรียบ ไม่หาประโยชน์เข้าตน ยอมรับความผิดพลาดและพยายามปรับปรุงแก้ไข

3. หลักความโปร่งใส (Accountability) คือ ทุกสิ่งต้องสามารถตรวจสอบได้ เป็นไปตามความเหมาะสมและตามหลักปฏิบัติ รวมทั้งต้องสร้างความเชื่อมั่นระหว่างกัน มรการสื่อสารกันอย่างซื่อสัตย์ รวดเร็ว ไม่ให้เกิดความล่าช้า ในฐานะผู้บริหารคือการยอมรับเป็นผู้รับผิดชอบ สื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี สามารถอธิบายเหตุผลถึงสิ่งที่ตนตัดสินใจลงมือ เมื่อถูกซักถามก็สามารถโต้ตอบได้โดยไม่ติดขัด ไม่ว่าจะเป็นที่ไหนหรือเมื่อไหร่ก็ตาม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ การไม่ยึดอำนาจตัดสินใจไว้ที่ตนเพียงคนเดียว โดยให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ผู้อื่นแสดง ความคิดเห็น เพื่อนำความคิดเห็นเหล่านั้นมาใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน กรอบการดำเนินงาน หรืออื่นๆ ซึ่งการให้บุคลากรมีส่วนร่วมนี้จะสามารถได้รับฟังข้อเสนอแนะที่แตกต่างกันไป ทั้งยังสามารถตอบสนองความต้องการได้มีที่สุด ในส่วนของการบริหารองค์กร ผู้มีส่วนร่วมการตัดสินใจอาจเป็นคณะกรรมการ เพื่อให้สามารถเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) คือ ความรับผิดชอบในความประพฤติของตน ความรับผิดชอบต่องานที่รับมอบหมาย และรู้ในสิทธิและหน้าที่ของตน

6. หลักความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness or Economy) คือ การก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด รู้จักใช้จ่ายอย่างดี ไม่ใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ในการบริการธุรกิจ เช่น การใช้วัสดุให้คุ้มค่าที่สุด เพื่อประหยัดทุน และยังเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากร การเลือกวัสดุอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสม

หลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พ.ศ. 2540 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ และต่อมาได้มีการปรับปรุงเป็น 10 ประการ ดังนี้

1. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ ดำเนินการแล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่น รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีคามแตกต่าง

2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money) คือ ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ

ส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

4. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่นๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

5. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

6. หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ (Accountability) คือ ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมาตรการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใดๆ ที่อาจเกิดขึ้น

7. หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) คือ ในการปฏิบัติราชการจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่มีความจำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชน ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

8. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการถ่ายโอนบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

9. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ปัญหา ร่วมในกระบวนการการตัดสินใจและดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นสำคัญ

10. หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่างๆ

ความสำคัญของธรรมาภิบาล มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงความสำคัญของธรรมาภิบาลไว้ ดังนี้ บุซบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2544) ได้กล่าวว่า ธรรมาภิบาล มีความสำคัญในการจะช่วยให้ระบบของรัฐมีความยุติธรรมเป็นที่น่าเชื่อถือทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งนำไปสู่การลดปัญหาการทุจริตซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของบ้านเมืองได้ ประพัฒน์ โพธิ์วรรณ (2544) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของธรรมาภิบาลเป็นมาตรฐานสากลที่บ่งชี้ถึงระดับการพัฒนาของประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความสำคัญของธรรมาภิบาลต่อการบริหารงานภาครัฐมีหลายมิติ ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในภาครัฐมีเป้าหมายอยู่ที่การยึดประโยชน์สุขของประชาชนและประเทศชาติ ให้มีความสำคัญกับประสิทธิภาพในการบริหารภาครัฐอย่างจริงจังมากขึ้นโดยมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีความรวดเร็ว และประหยัดเวลาทั้งเวลาและงบประมาณมีความคุ้มค่ามากขึ้นซึ่งวัดได้จากความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ

2. ช่วยส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐให้ความสำคัญกับผลสำเร็จหรือผลงานมากกว่าการทำให้เสร็จ เหมือนที่เคยผ่านมาในอดีตการให้ความสำคัญกับผลสำเร็จหรือผลงานทำให้มีความคุ้มค่ามากขึ้นโดยมีการประเมินผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น มีตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดไว้ก่อนการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพึงพอใจของประชาชนนับเป็นตัวประเมินที่สำคัญ

3. ช่วยให้ระบบการบริหารภาครัฐมีความโปร่งใสตรวจสอบได้มากขึ้นโดยมีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบของภาครัฐให้รัดกุมและเปิดเผยต่อสาธารณะให้รับรู้กันทั่วไป เช่น การมีกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ การมีกฎหมายเกี่ยวกับการห้ามฮั้วประมูลงานของภาครัฐ เป็นต้น รวมถึงมีองค์การอิสระในการกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของภาครัฐ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

กระบวนการออกแบบนโยบายที่มีธรรมาภิบาล จะต้องมีความชัดเจนว่าปัญหาคืออะไร ต้องแก้ปัญหายังไง และเพื่อใคร ดังนั้น การออกแบบต้องมีกลุ่มเป้าหมายชัดเจนจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้นโยบายสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และเนื่องจากนโยบายอาจมีผลต่อกลุ่มอื่นๆ จึงอาจต้องเปิดโอกาสให้กลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมหรือรับฟังผลกระทบทางลบจากนโยบาย เพื่อออกแบบการบรรเทาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบโดยเร็ว การมีส่วนร่วมไม่ได้หมายถึงการเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประชุมเท่านั้น แต่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรต้องมีโอกาสในการร่วมคิดร่วมทำ ให้ความร่วมมือ และแสดงความคิดเห็นหรือความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานภาครัฐได้

บทสรุป (Conclusion)

จากการศึกษาค้นคว้า จากหนังสือ บทความ งานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่าการมีนโยบายสาธารณะเป็นแนวทางที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อแก้ปัญหา หรือตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย นโยบายสาธารณะยังรวมถึงสิ่งอื่นๆ ที่รัฐบาลไม่สามารถปฏิบัติได้ด้วยเช่นกัน อาจมีสาเหตุมาจาก

จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้รับผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินนโยบาย การกำหนดนโยบายจำเป็นที่จะต้องพิจารณาจากปัญหาทั่วไป ปัญหาสังคม และข้อเสนอแนะของสังคม เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุด พิจารณาให้รอบด้าน โดยควบคู่ไปกับหลักจริยธรรม คุณธรรม และหลักธรรมาภิบาล หลังจากที่ได้มีการดำเนินการตามนโยบายแล้วต้องมีการประเมินนโยบาย เพื่อเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของนโยบาย ติดตามความก้าวหน้าของนโยบาย ซึ่งนำไปสู่การพัฒนา นโยบาย หรือโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด นโยบายโครงการคนละครึ่งเป็นนโยบายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในช่วงที่ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรค Covid 19 ซึ่งนโยบายที่เป็นรูปธรรม ตอบสนองต่อชนชั้นฐานราก กลุ่มผู้ใช้แรงงานที่ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจฟื้นฟู มีเงินหมุนเวียนภายในประเทศ และยังเป็นการกระจายรายได้สู่ร้านค้าขนาดเล็ก แผงลอย นโยบายโครงการคนละครึ่งเป็นนโยบายที่ประชาชนประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมากมีการดำเนินการต่อเนื่องจำนวน 5 เฟส แม้จะเป็นนโยบายที่มีข้อจำกัดหลายประการแต่ก็ยังถือว่านโยบายโครงการคนละครึ่งเป็นนโยบายที่ประสบผลสำเร็จ เห็นได้จากการประเมินโครงการซึ่งได้คะแนนประเมินในระดับดีมาก และมีความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลการบริหารงานของภาครัฐ ในด้านของความชัดเจนในการแก้ปัญหา มีการออกแบบกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการปรับปรุง พัฒนาโครงการ และสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมโดยการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากประชาชน มีการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นนโยบายที่มีความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูล สามารถตรวจสอบได้ มีการประเมินผลโครงการ ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการบริหารงานของรัฐบาล และถือเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือของรัฐบาล

เอกสารอ้างอิง (References)

- ถวิล มาตรฐาน. (2544). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ. (2546). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ประพัฒน์ โพธิ์วิรุณ. (2544). หลักในหัวข้อปัญหาพันธุ์เมืองและสังคมที่ดี นครปฐม: สถาบันพัฒนาพัฒนา.
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และ รัชนีฏ์ ตระกูล. (2549). ธรรมาภิบาล (Good Governance) กับสังคมไทย. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- พิมพ์นารา อินตะประเสริฐ. (2564). ป่าในเมือง โครงสร้างพื้นฐานใหม่เพื่อสุขภาพของคนเมืองใหญ่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.sdgmovement.com/2021/04/13/sdg-insights-urban-forest/>. สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2565

- วิกานดา วรรณวิเศษ. (2564). ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). เอกสารวิชาการ สำนักวิชาการ. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ศุภชัย ยาวะประภา. (2552). นโยบายสาธารณะ. พิมพ์ครั้งที่ 8. : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2563). โครงการคนละครึ่ง. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง.
- สุปราณี เพชรน้อย. (2553). องค์ประกอบของนโยบายสาธารณะ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/399158>. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2565.
- Datye, K. & Mishra, S. (1984). Compatibility of Dye Mixtures. Journal of the Society of Dyers and Colourists, 100(11), 334-339.
- Gibson, J. L. (2000). Organizations Behavior (7th ed.). Boston: Irwin.
- PPTY Online. (2565). โครงการคนละครึ่ง ได้ประเมินโครงการ ระดับ “ดีมาก (A)”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com/news/%E0%B9%80%E0%B8%A8%E0%B8%A3%E0%B8%A9%E0%B8%90%E0%B8%81%E0%B8%B4%E0%B8%88/181664>. สืบค้นเมื่อ 26 มีนาคม 2566.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (1994). Consumer behavior. (5th ed.). Englewood Cliffs, N. J. : Prentice-Hall.
- Walters. (1978). Adaptive Management of Renewable Resources. New York: Mc Graw - Hill.